

EESTI JÕUJAAMADE
JA KAUGKÜTTE ÜHING

EESTI GAASILIIIT
ESTONIAN GAS ASSOCIATION

EESTI
VEE-
ETTEVÕTETE
LIIT
ALATES
1995

Lp. Kalle Laanet
Justiitsministeerium
info@just.ee
Koopia: Glen.Roosaar@just.ee

Meie: 16.02.2024

Ettepanek konkurentsiseaduse muutmiseks

Lugupeetud minister

Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing (EJKÜ), Eesti Vee-ettevõtete Liit (EVEL) ja Eesti Gaasiliit (EGL) esitavad käesolevaga ettepaneku konkurentsiseaduse täiendamiseks järelevalvetasu regulatsiooni metoodika osas, mida eriseadustega reguleeritud turgudel tegutsevad ettevõtjad on kohustatud tasuma.

Tasu kogumise mehhanism ei tööta selliselt nagu planeeriti ning toimub sihtotstarbelise järelevalvetasu ülelaekumine. See omakorda tõstab põhjendamatult tarbijate kulutusi, sest vastav tasu kergitab teenuse lõpphinda, saamata vastu samas vääringus majandusregulatsiooni järelevalveteenust.

Oleme samale probleemile juhtinud tähelepanu alates 2021. aastast, kui vastavat regulatsiooni asuti välja töötama. Juba siis oli näha, et pakutud metoodika võib osutuda vigaseks, sõltub liigselt energiakandjate hindadest ning võib viia ülelaekumiseni.

Viimati juhtisime samale murekohale tähelepanu 2023. aasta alguses 759 SE menetluse raames.

Samuti küsisime juba ülelaekunud summade kasutuse ja metoodika korrigeerimise võimaluse kohta justiitsministeeriumist e-kirjaga 04.10.2023 (lisa 1), mis oli ajendatud majanduskomisjoni 25.09.2023 koosoleku protokollis toodud arutelust.

Protokollis on märgitud, et ettevõtjad maksavad 2023. aastal konkurentsiameti eelarves ettenähtud 1,6 mln euro asemel järelevalvetasu 3,5 mln eurot, mis on ca 2,2 korda rohkem kui tegevuse osutamiseks on vajalik. Kahjuks nimetatud päringule pole vastust siiani laekunud.

Samale probleemkohale on viimati ERR arvamuseveebis juhtinud tähelepanu vandeadvokaat Piibe Lehtsaar ning konkurentsiameti peadirektor Evelin-Pärn Lee. Artiklitega tutvudes süveneb küsimus kuivõrd läbipaistev ja õiglane on sihtotstarbelise järelevalvetasu kogumine ning kasutamine ja kas sellest rahast ei rahastata ametkondade muid tegevusi.

Konkurentsiseaduse § 53¹ lg 3 sätestab järgmist: „Järelevalvetasu laekumisest rahastatakse Konkurentsiameti järelevalvetööd eriseadustega reguleeritud turgude üle, et tagada tarbijatele katkematu, turvaline ja kvaliteetne teenus majanduslikult põhjendatud hinna eest, edendades samas nende turgude jätkusuutlikku arengut. Konkurentsiamet tagab oma tegevusalade kulude lahususe.“ See säte ei võimalda kasutada järelevalvetasu laekumisi

muuks otstarbeks kui Konkurentsiameti järelevalvetöö eriseadustega reguleeritud turgude üle. Paraku selgub, et järelevalvetasu on laekunud oluliselt rohkem kui on Konkurentsiameti majandusregulatsiooni valdkonna eelarve. Seega on järelevalvetasu laekunud riigieelarvesse muuks otstarbeks kui seadusega ette nähtud. Selline seaduslikkuse põhimõtte ilmselge rikkumine ei ole õigusriigile kohane.

Eelnevast tulenevalt palume lõpetada seadusrikkumine riigi poolt ja teeme ettepaneku vaadata esimesel võimalusel üle järelevalvetasu kogumise regulatsioon selliselt, et järelevalvetasu enamlaekumised võetakse iga konkreetse järelevalve subjekti tegevuspiirkonna või -valdkonna lõikes arvesse iga järgneva haldusotsuse vormistamisel, millega enamlaekunud tasu summa kanduks edasi järgmisesse aastasse ning vähendaks järelevalvetasu maksmise kohustust konkreetse tegevuspiirkonna või -valdkonna tarbijatele. Samuti tuleks järelevalvetasu määr 0,2% (või 0,02%) sätestada maksimaalse määrana ning tegelikult rakendatav määr tuleks määrata iga-aastaselt kindlaks paindlikult lähtudes Konkurentsiameti majandusregulatsiooni valdkonna tegelikust tegevuskulude prognoosist ja rahastusvajadusest analoogselt taastuenergia tasu regulatsiooniga.

Vajadusel oleme valmis kohtuma ning oma ettepanekut täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

(Allkirjastatud digitaalselt)

Siim Umbleja

Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing

Raili Kärmas

Eesti Vee-ettevõtete Liit

Heiko Heitur

Eesti Gaasiliit

Lisa 1: ekiri